

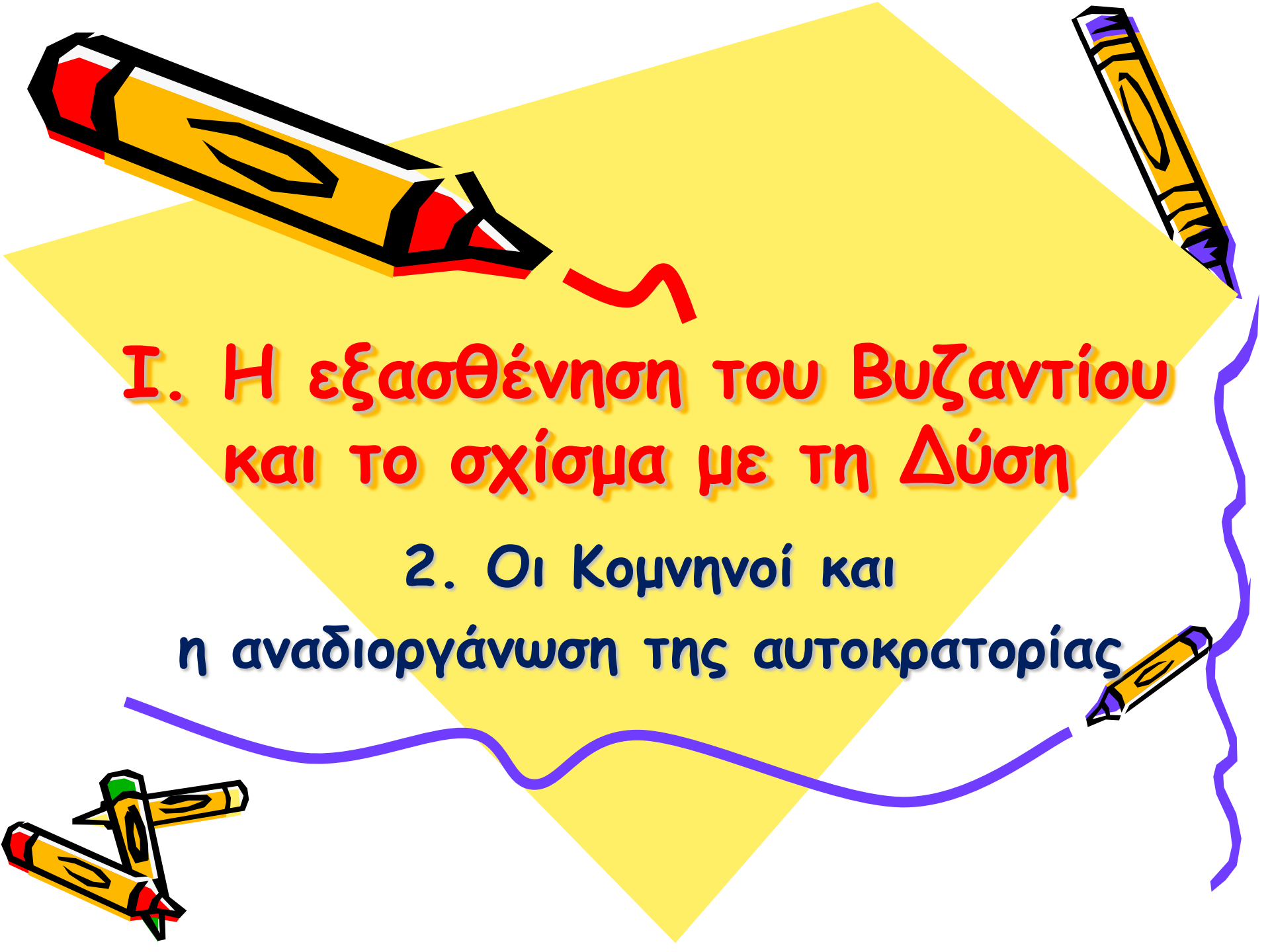

Κεφάλαιο 4

Περίοδος της κρίσης του Βυζαντίου
(1025-1453)

**I. Η εξασθένηση του Βυζαντίου
και το σχίσμα με τη Δύση**

**2. Οι Κομνηνοί και
η αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας**

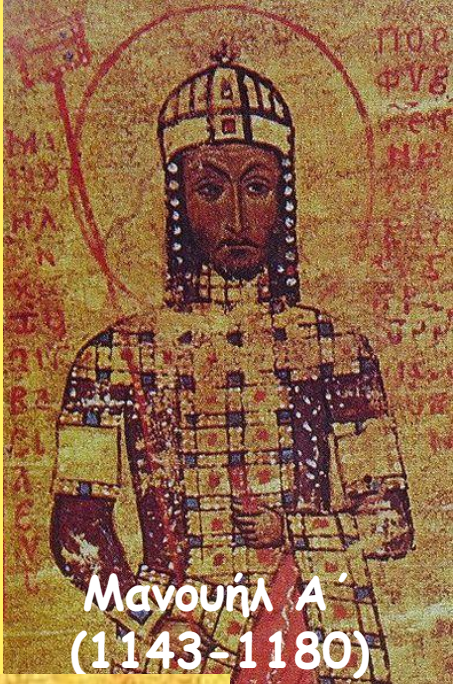

Αλέξιος Α΄
(1081-1118)

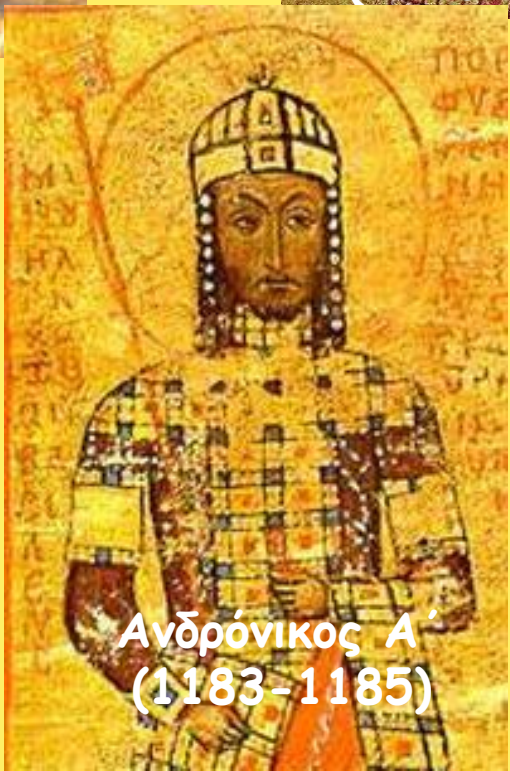
Ιωάννης Β΄
(1118-1143)

Μανουήλ Α΄
(1143-1180)

Αλέξιος Β΄
(1180-1183)

Ανδρόνικος Α΄
(1183-1185)

- Το Βυζαντινό κράτος στις αρχές του 10ου αιώνα.
- Το Βυζαντινό κράτος ύστερα από τις επιθέσεις των Νορμανδών και Σελτζούκων.
- Νορμανδοί
- Σελτζούκοι Τούρκοι

A. Κατάσταση της αυτοκρατορίας

Εξωτερικοί εχθροί Βυζαντίου όταν έγινε αυτοκράτορας ο Αλέξιος Α' (ιδρυτής της δυναστείας των Κομνηνών:

1. **Νορμανδοί:** Απειλούν τις ακτές της Ηπείρου
2. **Κουμάνοι-Πατζινάκες:** Ληλατούν τα Βαλκάνια
3. **Σελτζούκοι Τούρκοι:** Κατακτούν μέρος της Μ. Ασίας

Αλέξιος Α΄ Κομνηνός

Νορμανδοί

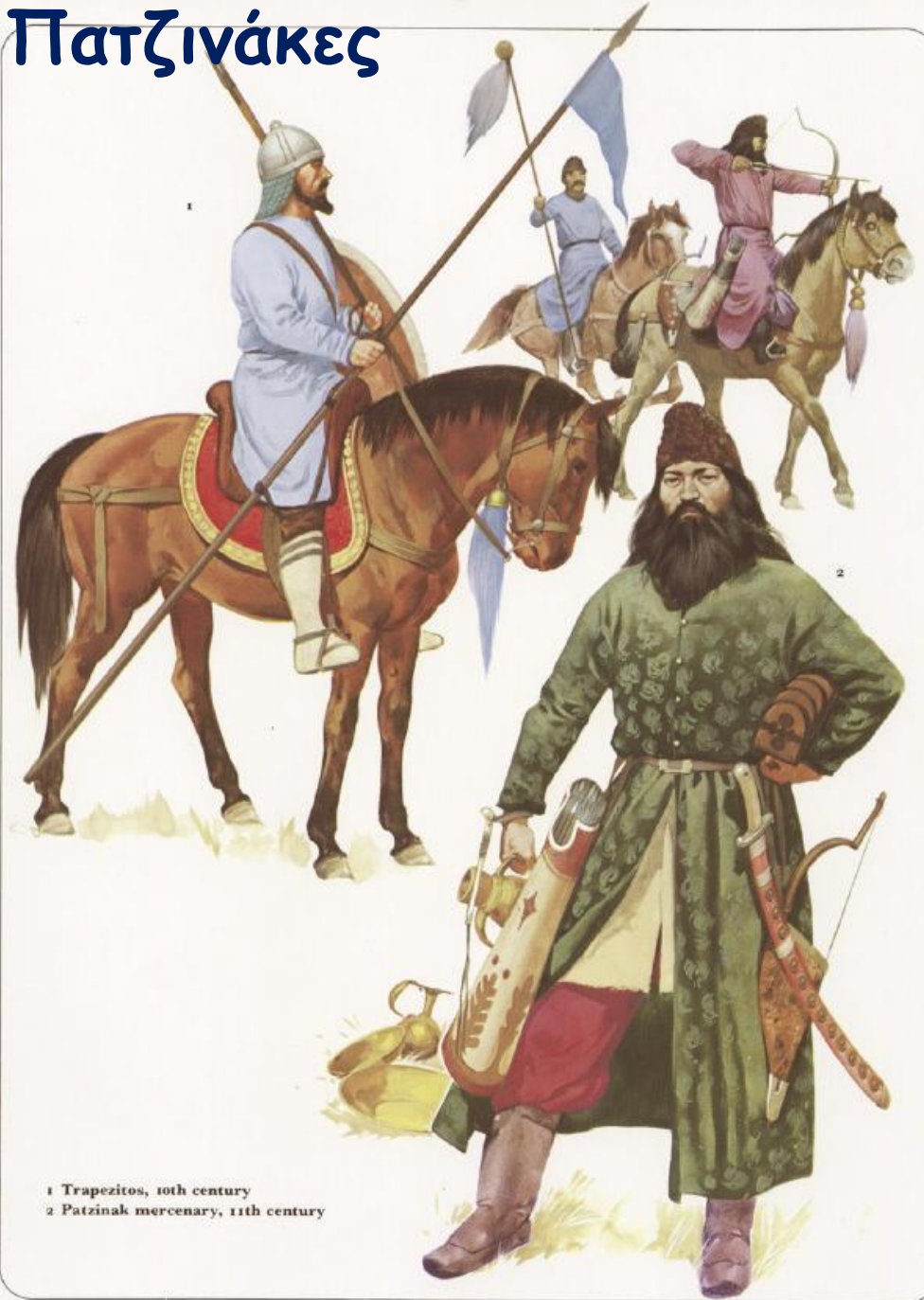

Κούμανοι

Зверевъ В.В.
1875

Πατζινάκες

1 Trapezitos, 10th century
2 Patzinak mercenary, 11th century

Πατινάκες

...αυτοὶ δὲ καὶ αὐτοὶ ἠσπασμένοι· καὶ πατιναῖ καὶ ὡσαύτως· ἐρχόμενος δὲ Ἰωάννης
 συμπλέκεται τοῖς πατιναῖς κατὰ τύχην σπληντικῶς· καὶ ὡς περὶ αὐτοῦ πρὸς ἠγγελλόμενον
 προσπορεύεται φησὶν· σχολαίᾳ τῆμα ἀχέουσι σποίου μέσος·

πατιναῖ

ἰὼ ἀλλ
 τί καὶ
 ΝΕΤ

ἐνέκειντο δὲ οἱ πατιναῖ· τασέ αὐτῶν ἦσαν τὰ τάξεις· ὡς τὸ χατὸς φάσμα τὰς ἀδραμῆσιον
 ἀδρῶν· ἐκεῖνοι δὲ· νῦν μὲν φάροντες μετὰ τάξεως· νῦν δὲ ἀποσπρέφορτες καὶ ἀ
 μνόμενοι· ἔφεον πρὸ τοῦ λόχου· εἴπειτα δὲ καὶ ἐσμέσουσ' ἀέροντο τούτου· τὸ
 τεδ' ἀμείψατο ἡ χαλινῶν· ἀκρατεῦσ' ἐφάρον· καὶ οἱ πατιναῖ ἀλεχχύτες.

Σελτζούκοι

Σελτζούκοι

B. Εσωτερική πολιτική

I. Οι Κομνηνοί:

1. Στηρίζονται στους ευγενείς
2. Εφαρμόζουν το θεσμό της Πρόνοιας (= αγροκτήματα και φορολογικά έσοδα στους ευγενείς με αντάλλαγμα στρατιωτικές υπηρεσίες)

II. Οι ευγενείς: α/ ονομάζονται προνοιάριοι ή στρατιώτες

β/ γίνονται η άρχουσα τάξη (= αυτοί που κυβερνούν)

≠

III. Οι απλοί αγρότες βυθίζονται στην αθλιότητα

Γ. Εξωτερικές επιτυχίες

Ι. Ο Αλέξιος Α' (1081—1118):

1. εκμεταλλεύεται τις σταυροφορίες στη Μ. Ασία και ανακτά τη δυτική Μ. Ασία (Νίκαια, Σμύρνη, Έφεσος, Σάρδεις)
2. απαλλάσσεται από τους Πατζινάκες και τους Κουμάνους στα Βαλκάνια (διπλωματία + πόλεμοι)

Black Sea

Δυρράχιο

Κωνσταντινούπολη

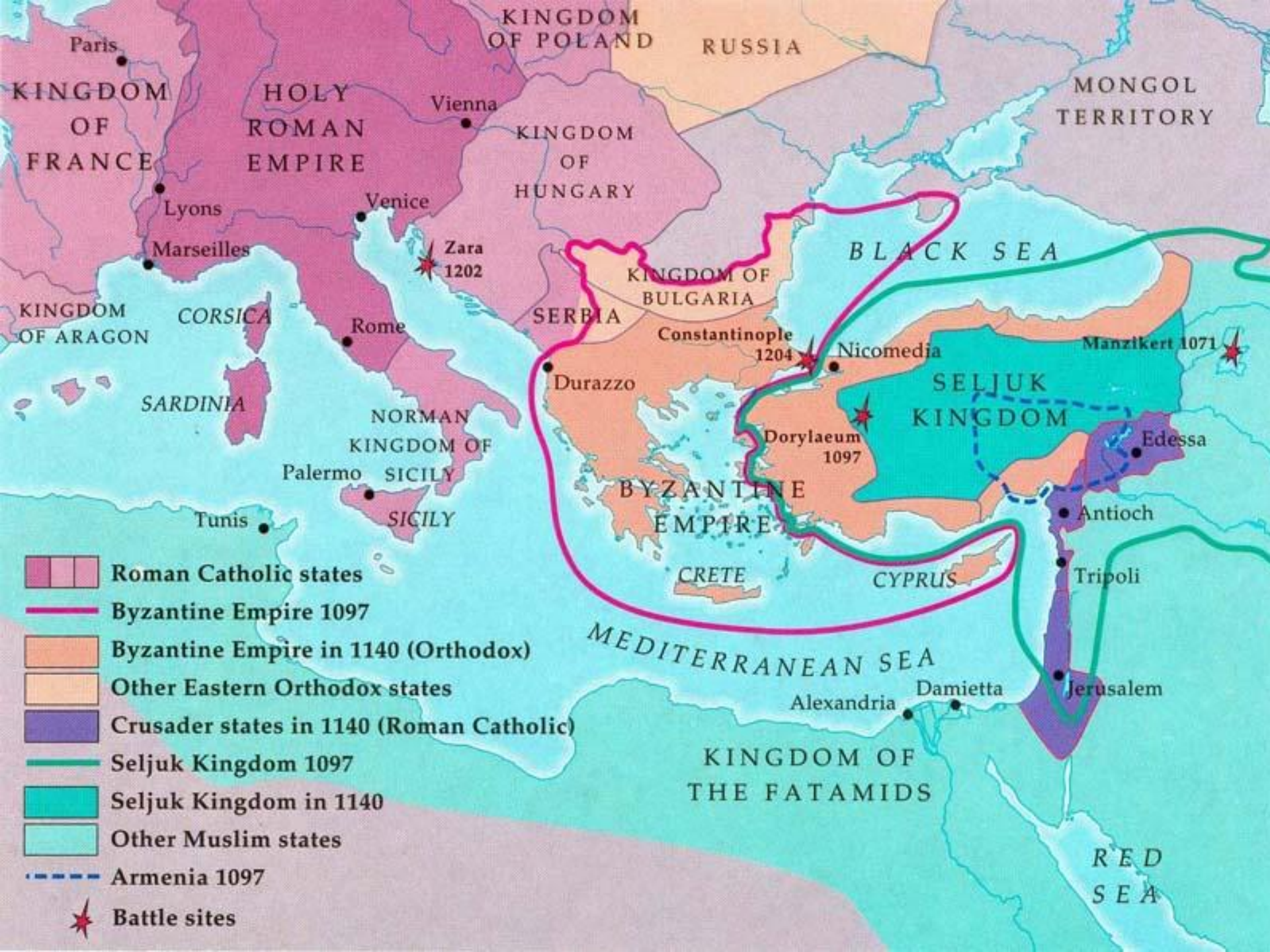
Θεσσαλονίκη

Τραπεζούντα

Νίκαια

Αντιόχεια

Mediterranean Sea

Βυζάντιο 1118

Mediterranean Sea

Black Sea

Γ. Εξωτερικές επιτυχίες

ΙΙ. Ο Ιωάννης Κομνηνός (1118-1143):

1. κατακτά διάφορα κρατίδια στη Μ. Ασία
2. φτάνει ως την Αντιόχεια
3. επιβάλλει την κυριαρχία του στους Σέρβους
4. προσπαθεί να ελέγξει το Ουγγρικό Βασίλειο
(= αναδυόμενη δύναμη)

Ιωάννης Κομνηνός

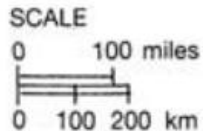

Βυζάντιο 1143

- Boundary of a state
- City
- Imperial territory
- ▨ Imperial protectorate
- ✕ Battlefield
- △ Mountain

Γ. Εξωτερικές επιτυχίες

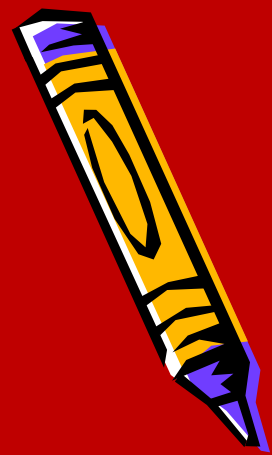
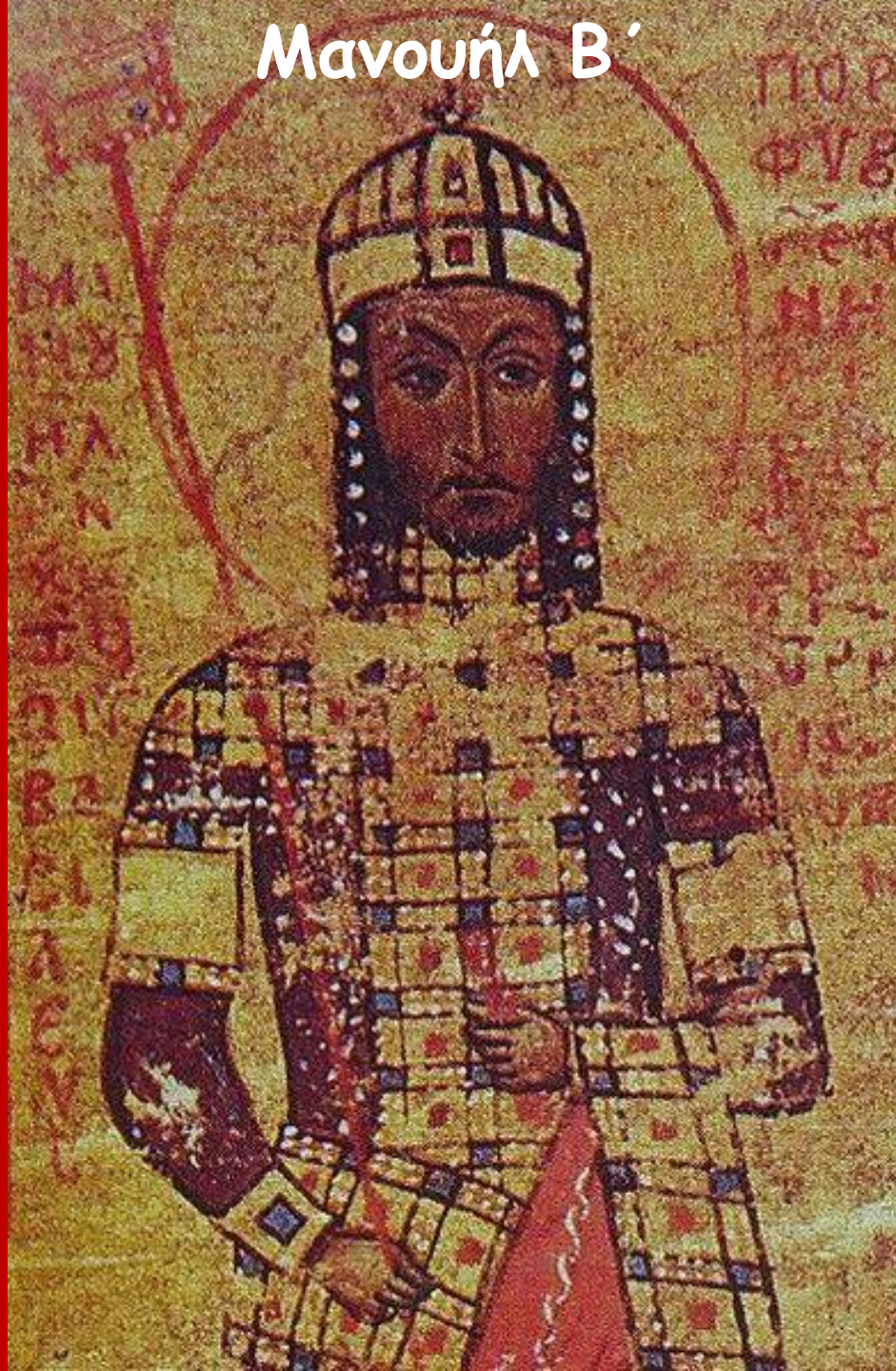
III. Ο **Μανουήλ Α' Κομνηνός** (1143-1180):

1. ακολουθεί φιλοδυτική πολιτική
2. στηρίζεται στους λατίνους (= δυτικοί)
3. κάνει ειρήνη με τους Ούγγρους
4. κυριαρχεί στα Βαλκάνια
5. ταπεινώνει τους Σέρβους
6. εκστρατεύει κατά των Σελτζουκικών κτήσεις στη Μ. Ασία

Μανουήλ Β΄

Βυζάντιο 1143

Βυζάντιο 1143

Βυζάντιο 1143

Δ. Η στρατιωτική κατάρρευση

Συντριπτική ήττα στο Μυριοκέφαλο της Φρυγίας (Μ. Ασία) από τους Σελτζούκους →

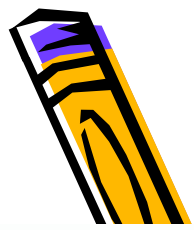
1. καταλήψεις πόλεων από τους Τούρκους
2. σφαγές και καταδίωξη χριστιανών
3. πείνα + πανούκλα

εξισλαμισμός μικρασιατικών επαρχιών

Μάχη Μυριοκεφάλου

1000

1100

1200

Ανάκτηση Δυτ. Μ.Ασίας

Επιτυχίες στα Βαλκάνια

1081

Ειρήνη Αιγίου Α'

1118

Ειρήνη
Λαδινι Κουρηνού

1143

Ειρήνη
Μανουήλ Α'

1176

Μικροί πολεο
Εγκατάσταση
Τούρκων στη Μ.
Ασία

